

O. Brandis.

IZ BRANDISA. — Prirodopis se kod đaka naprosto zvao »Brandis«. — »Prošao sam iz Brandisa« ili »dobjeo sam iz Brandisa 1, 2, 3« ili »propao sam iz Brandisa« — bilo je stereotipno kod travničkih đaka (Vrhb. 1921, 15).

ZORNA OBUKA. — Ako igdje, to se traži zorna obuka kod prirodopisa. Znade to o. Brandis dobro, pa donio jednoga dana u školu lijepu zrelu jabuku. Dadne je mališu u ruke, neka mu sve protumači, pa ga zapita: »E pa kako to?« A mališ, ne budi lijen, zagrise svojim bijelim zubićima, te veselo pogledajući u o. Brandisa odvrati: »Dobro to!«

KUKAC S 5 NOGU. — Donio o. Brandis u školu kukca, kojemu je manjkala jedna nogu, pa će đaku: »Koliko nogu ima kukac?« — »Pet.« — »A ja tebi šest!« (To je u ono doba bila najloša ocjena.)

»SAD, KAKO ĆE KONJ?« — Prvoškolac ima da opiše konja. Zaboravio na dugi vrat. Da ga i na to navede, ovako će mu o. Brandis: »Konj visok, a trava niska. Sad, kako će konj?« — A đak: »Molim, konj ne kakoće.«

ZGNJEĆENI LEDAC. — Neki moj saučesnik, pri povijeda Nadbiskup Šarić, bio vrlo živahan i nemiran, nije pazio u školi. O. ga Brandis pozove k sebi do katedre, gdje su u kutiji ležali leci od ljenke. Moj Andrija nije znao ni beknuti, te od neprilike i muke zgnjeći jedan lijepi ledac. »E pa ne znaš ni leca držati. Na mjesto!«

OBZIR PREMA MRŠAVOM ĐAKU. — Kad sam još bio u I. razredu, priča mgr. dr. Ivan Dujmušić, nestasna djeca, gladna ko uviјek, pod satom o. Brandisa stala griskati kruh. Na to će on: »E pa Dujmušić slobodno, jer je mršav; a drugi ne smiju.«

NIKICA POD KLUPAMA. — Nikica, vrlo malen dječak, inače dobar, samo ponešto vragoljast, sjedio u zadnjoj klupi. Već mu tamo dosadio, hoće mu se malko gibanja, pa se četveronoške ispod svih klupa provlačio, dok nije osvanuo pred prvom. Svi prasnu u smijeh, a o. će mu Brandis: »Za kaznu ćeš istim putem natrag do svojega mjesta.«

NIKO ĆE IZAĆI! — Već je o. Brandisu dodijalo, što djeca za vrijeme škole toliko izlaze iz razreda, pa će strogim glasom: »Ovaj sat nikо će izaći napolje.« Kad tamo, eto izlazi Nikica i ne zamolivši dopuštenja. »Stani!« zagrmi o. Brandis; »što sam malo prije rekao?« — »Molim, rekli ste, da će Niko izaći; a evo ja sam Niko.«

TAJMIR. — Došao imendan o. Brandisa, pri povijeda mgr. dr. Ivan Dujmušić, a mi mališani njemu u školi čestitali. U ime odgovora podje on k zemljovidu Azije, što je visio na zidu, pa će nam rukom pokazati na jedno jezero u najsjevernijoj Sibiriji. »Evo«, reče, »tu je jezero Tajmir (Taimyr). Samo vas jedno molim: budite u školi mirni!«

JAGUAR. — »Jaguar«, bio to veliki mačak, koji se u Travniku oko kuće protezao, a mjesto miševa i parcova hvatao ptice pjevice. Svima je već dosadio. O. Brandis se ponudi: »Čeee, lako ubiti mačka. Hoće uhvatiti, rep lijevom rukom, desnom rukom za vrat, potegni na koji način i vjeruj se ti mene, mačak gotov!« Svi se veselili, što će ih riješiti »jaguara«. Uveče dođe o. Brandis k stolu povezane glave i ruku, a mačak mirno se šeće oko kuće. »Oče Brandise, što je sa jagurom?« — »Čeee, ne mere. S Bogom!« i ode. Odonda nije mu bilo najdraže, kad bi se spomenuo »jaguar«. (M. Rabadija.)

S AJVANOM. — Na jednoj ekskurziji zapita o. Brandis seljaka: »Može li se ovim putem preko brda?« — »Može ajvan; možete i vi, ako vaše Veličanstvo hoće s ajvnom.« (M. R.)

TKO GA POTEŽE ZA TALAR? — Priča o. Franjo Tomc: God. 1900., još kao magistar u Travniku, pratilo sam o. Brandisa na Vranicu. Prencišmo na tavanu alpinske kolibe, nadosta tankoj naslagi sijena. Cijelu noć zavijali naokolo vuci, da je bila strahota, i ja se probudih. Zapita me o. Brandis, zašto ga svaki čas potežem za talar. Čudim se ja, što to pita; ta, ja za to ništa ne znam. Kad u to začujemo ispod sebe muklo, otegnuto »muuu.« Zagonetka je riješena. Ispod nas je staja, a u staji krava. Mora biti vrlo gladna; jer mjesto da spava, čupka sijeno, što između dasaka visi s tavana. Sa sijenom visi i okrajak Brandisova talara, pa krava u mraku čupka sada sijeno, sada talar. (F. H.)

BUDALA. — Praćen od dvojice đaka i jednog seljaka s konjem putovao o. Brandis po Hercegovini. Videći seljak, gdje sakuplja biline, zapita: »Jesu li to trave za kašalj, prsa, džigerice, ili za drugu koju bolest?« — »Nijesu. To mi trebamo za naše nauke.« — Seljaku nije išlo u glavu, čemu toliko muke i troška, kad nema od toga koristi, pa će o. Brandisu: »Čuješ ti, gospodine, ti mučiš sebe, ovu djecu, mene i konja, pa bi mogao tko od nas još i glavom platiti verući se po ovim planinama i kršu i vratolomijama. Nego ti hajde s djecom kući, a ja će ti nakosit, ako hoćeš i dva tovara svakih trav od naše Hercegovine, baš ravno u Travnik, i to džabe; samoćeš mi platiti dangubu.« Kad o. Brandis na tako pametnu i povoljnu ponudu nije htio da pristane, okrene se seljak zlovoljno đacima, pa će im: »Ovaj vaš gospodin, djeco, prava je budala!« Ostavi stvari o. Brandisa i vrati se s konjem svojoj kući. (Marko Tvrtković.)

»UČI BOLJE ZEMLJOPIS!« — O. Brandis putovao u Crnu Goru. Na granici kod Kotora zaustavi ga financ. »Kamo, gospodine? Amo pašoš!« O. Brandis mu pruži isprave. Dosta se financ namučio, dok napokon složivi slovo sa slovom pročita »Travnik«, pa će zapitati: »A gdje je to Travnik, u kojem je to carstvu?« Nato mu o. Brandis istrgne iz ruku svoje dokumente odsjekavši: »Uči bolje zemljopis!« — i ode žurno daleje, a da se na zabezknutog financa nije više ni obazreo. (M. Tvrtković.)

ZA KOGA SU GA DRŽALI. — Radi svojih ekskurzija bio je o. Brandis na daleko poznat. Mnogi su

mislili, da je nekakav ećim (liječnik), koji traži ljekovite trave, pa bi ga pitali za savjet ja l' za kravu, ja l' za bolesno dite. Neki ga zvali »onim Isukrstovcem, što traži trave i baje.« Drugi ga opet držali za budalu, koji se vere po planinama. Opel neki dolazili i molili ga za rastok-travu, s kojom se može doći do sakrivenog blaga. Radi ljetne žegе putovao bi obično u civilnom odi-jelu, pa je onda izgledao vitak i mlad. »O. Brandis,« reče neki gospo-din, to je, zar ne, onaj mladi gospo-din sa strunjavom vrećom?« No drukčije je studio poslužnik na parobrodu. Prezirno ga omjeri, pa će mu: »Hajde tamo među težake!« Ali kad mu o. Brandis pokaza svoju kartu I. razreda, gdje piše: »Profe-sor grof Brandis«, sav se pokunji i vrlo ga učtivo odvede u salon I. razreda.

KO BUDALA. — Ndb. Šarić priča: Neukui bi svijet znao o o. Brandisu govoriti: »Kô budala hoda vazda po planini.« Kad jednoga dana dođu ljudi, da razgledaju zavod. Čudili se osobito velikom herbariju, pa će pitati: »Ma tko je sve to sa-kupio?« A o. Brandis udarivši si dlanom o čelo odvratí: »E pa Bran-dis budala!«

VISOKA GOSPODA. — Izbi za-sopljen pred gimnaziju elegantan auto. Izađu dva otmjeno odjevena gospodina. Žele, da pregledaju ovaj glasoviti kulturni zavod, o kojem su već toliko čuli. Odvedu ih dakako i u prirodopisni kabinet. O. Brandis ih omjeri vještackim pogledom, te uvjeren, da su to vrlo odlična go-spoda, možda visoki vladini činov-nici, s najdubljim ih počitanjem pri-mi, te je čisto bio neiscrpiv u po-kazivanju, tumačenju i pričanju. Tek na rastanku ih salonskom učtivosti čedno zapita: »A bih li smio znati, s kim zapravo imam čast?« Predstavi se jedan od njih: »Znate, ja sam šofer, pa imam baš jedan dan do-pust; a ovaj moj prijatelj je kro-jački majstor.« — Tableau!